

Kommunledningsförvaltningen
Anders Netin

2023-09-06

Dnr KS 2023-655

Kommunstyrelsen

Promemorian Vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser (Ds 2023:17), yttrande till Justitiedepartementet

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Yttrande lämnas enligt Kommunledningsförvaltningens förslag till beslut.

Ärende

Linköpings kommun har fått möjlighet att lämna synpunkter på promemorian Vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser (Ds 2023:17).

I promemorian lämnas förslag om att en ny reglering om vistelseförbud ska införas i en ny lag om vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser. Vistelseförbudet föreslås vara straffsanktionerat och förväntas leda till ökad trygghet för allmänheten och bidra till att försvåra nyrekryteringen av unga till kriminella nätverk. Samtidigt bedöms även tryggheten komma att öka även för den person som får vistelseförbud. Polismyndigheten föreslås skriftligen kunna anmäla en fråga om vistelseförbud till åklagaren i den ort där förbudet avses bli tillämpat och åklagaren prövar frågan om vistelseförbud.

Förslaget innebär bl.a. att enskilda personer med kopplingar till kriminella nätverk ska kunna förbjudas att vistas på en plats där de har skapat otrygghet. Syftet är att bidra till att de mest brottsaktiva kan hållas borta från utsatta platser, att lugna ner pågående konflikter och öka tryggheten i ett område eller på en viss plats.

Ett vistelseförbud föreslås vara tidsbegränsat och kan enligt förslaget inte komma ifråga för personer under 15 år. Socialnämnden ska på begäran av åklagaren eller Polismyndigheten lämna yttrande i fråga om den person mot vilket förbudet avses gälla.

Förslaget bedöms innebära ett ökat resursbehov hos Polismyndigheten och rättsväsendet och i fråga om begäran om yttrande från socialnämnden kan det i någon omfattning även påverka nämndens verksamhet.

Kommunfullmäktige beslutade enligt 2023-05-30, § 187 att bifalla den motion i vilken det föreslogs att överlämna en hemställan till regeringen om att Linköpings kommun ska bli pilotkommun för vistelseförbud. Detta innebär att Linköpings kommun genom beslut i kommunfullmäktige redan har uttryckt en positiv inställning till vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser enligt vad som beskrivs i promemorian från Justitiedepartementet.

Kommunledningsförvaltningen föreslår kommunstyrelsen lämna yttrande enligt presenterat förslag.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Promemorian Vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser (Ds 2023:17), yttrande till Justitiedepartementet, 2023-09-06
Bilaga - Yttrande

Bakgrund

I en motion (Dnr KS 2022–176) daterad den 1 mars 2022 föreslog ledamöter för Sverigedemokraterna att Linköpings kommun skulle skicka en hemställan till regeringen som syftar till att påtala de fördelar som vistelseförbud skulle innebära för kommunen samt att regeringen snarast möjligt ska införa möjligheten att döma ut vistelseförbud som straff. I motionen föreslogs att Linköpings kommun ska bli pilotkommun för vistelseförbud.

I motionen framhölls att kommunen varken har verktyg eller resurser att hantera gängkriminaliteten. Kommunen kan arbeta förebyggande och arbeta för att förhindra rekrytering till kriminell verksamhet eller kriminella grupper samt erbjuda avhopparverksamhet. I övrigt är det i första hand ett statligt och polisärt ansvar.

Kommunfullmäktige beslutade enligt 2023-05-30, § 187 att bifalla motionen och kommunstyrelsens ordförande fick i uppdrag att överlämna hemställan till regeringen om att Linköpings kommun ska bli pilotkommun för vistelseförbud.

Den nu föreliggande promemorian (Ds 2023:17) innehåller förslag om vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser. I promemorian lämnas förslag på en ny reglering om vistelseförbud. Syftet är att stärka bekämpningen av brott och brottslig verksamhet som utövas av kriminella nätverk i det offentliga rummet. Bestämmelsen föreslås införas i en ny lag om vistelseförbud på allmän plats och vissa andra platser. Denna lag tar sikte dels på nätverkens våldsamma uppgörelser, dels på annan brottslighet som skapar otrygghet hos allmänheten. Vistelseförbudet föreslås vara straffsanktionerat. Förslaget förväntas enligt promemorian leda till ökad trygghet för allmänheten.

Vistelseförbud får enligt lagförslaget inte omfatta personer under femton år och ska vara tidsbegränsat till högst ett år, men kan förlängas.

En fråga om vistelseförbud ska enligt förslaget prövas av allmän åklagare efter att Polismyndigheten inlämnat en skriftlig anmälan. Om anmälan gäller en minderårig ska Polismyndigheten genast underrätta socialnämnden om anmälan. Socialnämnden ska enligt förslaget på begäran av åklagare eller Polismyndigheten lämna yttrande i ärendet. Tingsrätten ska pröva åklagarens beslut om vistelseförbud om beslutet har gått den enskilde/berörd person emot och denne begär prövning av beslutet hos tingsrätten.

Den som bryter mot ett vistelseförbud ska enligt förslaget dömas för överträdelse av vistelseförbud till fängelse i högst ett år, i ringa fall till böter. Om ett vistelseförbud har förenats med villkor om elektronisk övervakning och den enskilde uppsåtligen eller genom grov oaktsamhet hindrar att den elektroniska övervakningen kommer till stånd eller kan fortgå, ska den

enskilde enligt förslaget dömas för hindrande av elektronisk övervakning till böter eller fängelse i högst ett år.

Förslaget innebär även också vissa mindre ändringar i lagen (1998:620) om belastningsregister och lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Den nya lagen och ändringar i befintlig lagstiftning ska enligt förslaget träda i kraft den 1 juli 2024.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser, men i någon omfattning ökade arbetsuppgifter i form av yttranden från socialnämnden.

Kommunala mål

Ett attraktivt och tryggt Linköping

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

I promemorian beskrivs att "våldsbrottsligheten i form av skjutningar och sprängningar, men också annan brottslighet såsom narkotikabrottslighet, skapar stor otrygghet utanför den kriminella miljön. Det gäller framför allt i utsatta områden där den grova brottsligheten ökar. Enligt Brå är känslan av otrygghet generellt sett större bland boende i socialt utsatta områden jämfört med boende i övriga urbana områden. Särskilt stor är skillnaden vad gäller kvinnor i socialt utsatta områden. Otryggheten bland kvinnor är i vissa fall markant större i jämförelse med män i socialt utsatta områden, liksom i jämförelse med både kvinnor och män i övriga urbana områden". Med hänvisning till detta kan ett vistelseförbud påverka tryggheten i berörda områden positivt.

Samråd

Samråd har hållits med Juridikenheten och med Social- och omsorgsförvaltningen som inte har något att erinra mot förslaget.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Beslutet skickas till:
Justitiedepartementet
Social- och omsorgsförvaltningen